

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 83.— Coz.
 Pe jumătate an 41.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA
 și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă știrul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Regele Ferdinand.

Arad, 12 Oct.

Cu capul plecat spre racla, ce ascunde moaștele primului rege al României, cu durerea încă nestinsă în suflet pentru mutarea dela noi a celui mai mare Domn român, aducem salutul nostru cuvios regelui Ferdinand.

nu poate fi atins de raporturile atât de nestatornice ale situațiilor internaționale. Statele, în cari trăesc Românii cu credința și fidelitatea atât de caracteristică acestei rase de oameni, se pot război între sine și, fără îndoială, Românii în statele lor își vor face dato-

in numele acestei unități avem dreptul și datorința să plângem pe cel mort și celui viu să-i aducem cuviosul nostru salut.

Am iubit cu înflăcărare pe regele Carol, fiindcă a întemeiat România, a înălțat-o, a creiat titlul de mândrie națională pentru Români și această mândrie a sădit-o în straturile roditoare ale sufletelor românești ca sămânța simțului unității noastre etnice și culturale. Regele Carol a fost domnitorul României, dar prin faptele lui înțelepte și vitejești el a ajuns să fie totodată stăpân peste toate inimile românești.

Poporul românesc este cel mai dinastic popor din lume. Răsădit printr'un mare împărat în creerii Carpaților și pe șesurile prejumitoare el dela nașterea sa și până astăzi a trăit sub domni și voievozi. Ideea monarhică face parte constitutivă din sufletul românesc. Și dacă Românii din Ungaria și Ardeal în „împăratul” lor văd puterea apărătoare a ființei lor omenești și cu absolută sinceritate sunt credincioși până la moarte acelu „împărat”, Românii de pretutindeni în regele României văd pe apărătorul firesc al romanității lor și pentru aceea îl respectă și îl iubesc. Cum orice ființă omenească are tată și mamă. Îi iubim pe amândoi și cu desăvârșire fericiți vom fi numai atunci, când îi vom ști și pe dâșii iubindu-ne deopotrivă și fiind între olaltă cu împrumutată iubire.

Iată legătura sfântă și raporturile firești dintre noi și Românii din România. Suntem doi frați dulci. Unul mai mare și mai tare, noi mai mici și mai slabi, dar iubirea noastră frățească trebuie să fie asemenea, căci intensitatea iubirii n'are a face cu puterea ori bogăția lumească. Și dacă înrudirea prin ființa sa chiar dă dulceață vieții celor înrudiți, ea le impune și datorinți împrumutate. Noi Românii din împărăția Habsburgilor cunoaștem aceste datorinți și întru împlinirea lor am dat și dăm partea mai bună a sufletului nostru jertfă romanității tuturor fraților noștri. Gheorghe Lazar, Simeon Bărnăuțiu, Laurian, Maiorescii, Culcerii, Gheorghe Coșbuc, Șt. O. Iosif, Aurel Vlaicu și multele sute ale ziditorilor vieții naționale a României sunt jertfa sângelui nostru adusă pe altarul romanității. Fără îndoială Românii din România au și dâșii îndatorirea să țină cald și fecund acest agru, care a rodit culturei românești atâtea flori dulci și bine mirositoare. Nu avem cuvinte, cari ne-ar îndreptăți la vr'un reproș sub acest raport față de frații noștri din România, dar în ceasul acesta, când marele întemeietor al regatului român a adormit de veci și pe tromul lui se urcă al doilea rege român, am crezut de datoria noastră a împospăta conștiința solidarității noastre etnice și culturale deodată cu urmările firești și îndatoririle împrumutate impuse prin această sacră solidaritate.

REGELE FERDINAND.

Domnul României este reprezentantul consacrat al solidarității naționale și culturale a tuturor Românilor și nici o diferențiere geografică ori politică nu va mai fi în stare vr'odată să aducă orice știrbire acestei solidarități. Neamul românesc de pretutindeni se simte una și simțul acestei unități etnice

ria patriotică până la cea din urmă picătură de sânge, cum dovedește pentru vecie pilda dorobanțului, care a tras în tatăl său și apoi a cerut concediu să-l plângă și să-l îngroape, niciodată însă de acum înainte nu se va putea stârpi din sufletele românești conștiința sfântă a unității lor etnice și culturale. Astfel

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Regele Carol a fost Domnul României, dar tot atunci el a fost reprezentantul și simbolul unității etnice și culturale a tuturor Românilor, la căpătâiul lui nu plânge numai România, ci cu sfântă durere fiiască plânge neamul românesc întreg. Dela marele său unchiu, regele Ferdinand a moștenit tronul României, dar tot atunci el a moștenit și scutul de apărare a unității etnice și culturale a tuturor Românilor. Și dacă regele Ferdinand va trebui să joare în fața Țării-Românești, că-i va fi părinte bun și ocrotitor, tot atunci la altarul din cămăruța ascunsă a inimii sale cinștite el va trebui să joare înaintea lui Dumnezeu, că va fi scut de apărare unității etnice și culturale a tuturor Românilor, căci numai astfel va fi vrednic urmaș al întemeietorului Țării-Românești.

Cu încredere desăvârșită aducem omagiul nostru Majestății Sale Regelui Ferdinand al României. Odrasla Hohenzollernilor dela Sigmaringen, nepotul regelui Carol cel Mare și al ângerestei femei Carmen Sylva, are anticipata iubirea Țării-Românești și a Românilor de pretutindeni. Suntem convinși că regele Ferdinand va urma cararea bătătorită de marele său predecesor și dacă situațiunea de acum a Țării-Românești și a chestiunii române în general a produs chinuitoare îngrijorări în sufletele Românilor iubitori de neam și lege, noi nădăjduim, că înțelepciunea și vitejia domnitorului român și lumina sfințitorilor săi pătrunși de cel mai sacru patriotism va conduce la fericit sfârșit destinul mult cercatului nostru neam.

Sute de ani neamul românesc și-a vărsat sângele apărând creștinătatea și cultura Apusului împotriva semilunei. Nu numai vitejii vovezi români. La marginile Ungariei tot trupurile fragede ale feciorilor români au fost aruncate stavilă urgiei turcești. Bravul Ioan Huniade cu vitejia lui românească a înălțat gloria Ungariei și în toate timpurile eroismul sângelui românesc a câștigat mărire și putere stăpânitorilor acestui sânge. Sute de mii de Români se luptă chiar acum cu legendară vitejie pe întinsurile monarhiei pentru patrie și tron. A sosit acum ceasul de răsplată. Lumea trebuie să recunoască noblețea originii noastre dovedită prin tăpăuire dealungul veacurilor și trebuie să recunoască unui asemenea neam îndreptățirea la viață liberă națională. N'are să se înfăptuiască aceasta prin spargere de state, ci dimpotrivă prin întărirea lor pe temelurile dreptății și egalității.

Este imposibilitate absurdă a cere ca Români din România și în primul rând domnitorul lor să rămână impassibili față de norocul ori nenorocul Românilor din Austro-Ungaria. Dimpotrivă, România și Austro-Ungaria tocmai pe iubirea de frați dintre Români de sub stăpânirea lor au să-și întemeieze raporturile lor internaționale. Trebuie să se vadă și să se știe, că existența națională a tuturor Românilor, mai presus de toate a celor din România și a celor din Austro-Ungaria, este chiar scopul acestor două monarhii și când cei chemați vor mărturisi prin fapte această credință, atunci legătura celor două monarhii nici puterile iadului nu o vor sfărma.

Cu capul plecat spre racla, ce ascunde moaștele primului rege al României, cu durerea încă nestinsă în suflet pentru mutarea dela noi a celui mai mare domn român, aducem salutul nostru cuvios regelui Ferdinand I-ul al României și-i zicem: in hoc signo vinces!

Noul rege al României.

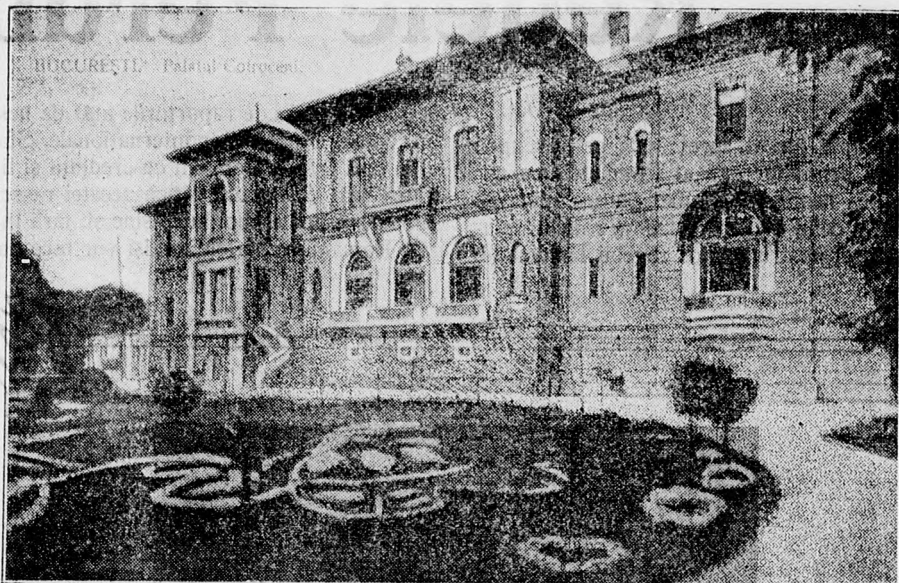
— Date biografice. —

Dăm mai la vale datele biografice despre noul rege al României, Maj. Sa regele Ferdinand I.:

Ferdinand (Victor, Albert, Meinrad de Hohenzollern), n. 12/24 August 1865 ca al doilea fiu al principelui Leopold de Hohenzollern și nepot de frate al regelui României Carol I, devenit — în lipsa unui moștenitor direct și după renunțarea formală a tatălui său Leopold prin declararea dela 22 Nov. 1880 din constituția

burg și Gotha, n. 17 Octombrie 1875 de religie luterană, nepoată de fiu a reginei-impărătese Victoria a Angliei și vară bună cu împăratul Wilhelm II al Germaniei și cu Nicolau II al Rusiei.

Principele Ferdinand asistă uneori la desbaterile senatului, al cărui membru este după constituire, dar se ocupă mai ales de datoriile sale militare. O periculoasă îmbolnăvire a sa în anul 1897 a deșteptat atâtea manifestări de emoțiune din toate părțile poporului, încât s'a dovedit cu această ocaziune înrădăcinarea efectivă a simțământului dinastic în România.

PALATUL DELA COTROCENI.

română moștenitor prezumptiv al coroanei și numit prin decretul dela 18 Martie 1889 „Altetă Regală Principe de România, și-a făcut studiile gimnaziale la Düsseldorf, universitare la Tübingen și Lipsca, militar la Cassel, a intrat ca sublocotenent în regimentul I de gardă din Postdam, a învățat limba română sub conducerea prof. V. Păun 1883—88, iar dela 26 Aprilie 1889 face parte din armata română, unde e astăzi înaintat general de brigadă.

S'a căsătorit la 29 Decembrie 1892 cu Maria (Alexandra, Victoria), principesă de Saxa-Co-

Copiii săi sunt: *Principele Carol** n. la 3/15 Octombrie 1893 la Sinaia, și principesa *Elisabeta*, n. 29 Septembrie 1894 asemenea la Sinaia, principesa *Maria*, născ. la 21/3 Iulie 1897, prințul *Nicolae*, născ. la 5/18 August 1903, în castelul Peleş, Sinaia, prințul *Mircea* și principesa *Heana*.

Totii copii sunt botezați în religie ortodoxă a României.

* Acum moștenitor de tron.

Amintiri și anecdote despre Regele Carol.

Publicistul italian V. Mantegazza a publicat în anul trecut, 1913, în „Corriere dela Sera” un articol de amintiri și anecdote despre regele Carol al României. Regele Carol este exactitatea personificată. Odată cineva a venit la audiență cu un sfert de ceas mai târziu decât timpul fixat și a încercat să facă spirit scuzându-se că exactitatea e politetă regilor și nu a simplilor muritori. Regele i-a răspuns că nu face nimic și că, de altfel audiența e... terminată de 5 minute.

Intr'o audiență acordată lui Mantegazza regele Carol i-a spus că prima decorație pe care a primit-o ca principe al României a fost marele cordon al sfinților Mauriciu și Lazar trimis de regele Italiei Victor Emanuel II, câteva săptămâni după sosirea lui Carol în București. Această decorație avea o mare valoare politică, deoarece principele nu fusese încă recunoscut de puteri ca domnitor al României.

Regele Carol a avut și alte legături cu Italia. Mai întâi, legăturile de rudenie. O soră a mamei lui era măritată în Italia cu diplomatul Pepoli. Acesta, ca ambasador italian la Viena, a căutat din proprie inițiativă, să-l împingă pe Carol la o acțiune contra Austriei. N'a reușit.

Mai ales și altă legătură de rudenie. Un Hohenzollern a fost căsătorit cu o Gonzaga. Și în galeria din Sinaia este un tablou de Mantegazza în

care se văd împreună stemele caselor Hohenzollern și Gonzaga.

Apoi mai este în Italia familia Gollalto, cu aceeași stemă ca și a Hohenzollernilor și, cum se vede, cu același nume, tradus din germana veche în italianește.

Regele Carol a fost tot timpul bun prieten cu defunctul Gheorghe al Greciei, chiar și atunci când relațiile greco-române fuseseră rupte. De asemenea amicitia lui cu regele Ferdinand al Bulgariei n'a suferit niciodată de pe urma incidentelor ivite între ambele state.

Apropos de asta Mantegazza povestește o anecdotă pe care o știe direct dela regele Carol.

Puțin după întronarea lui Battenberg, regele României s'a dus la Rusciuk, unde a fost primit solemn de Battenberg, înconjurat de miniștrii lui. Cu unii dintre aceștia, cari trăiseră ani întregi peste Dunăre, regele vorbea românește; și văzând că Battenberg nu-și ascundea mirarea, îi zice:

— Cum vezi, eu pot complota cu miniștrii tăi, fără ca tu să bănuiești măcar despre ce e vorba.

După câțva timp Bucureștii deveniră în adevăr centrul conjurațiilor contra lui Battenberg. Dar guvernul român n'a avut nici un amestec.

Boala regelui și prințul Ferdinand

În toate statele Arad, după ce deni pe întins garia, vestea adânc conștinț suferite, regina ginită încrede mort, neadori mânia.

Din convalescenței vesel care înaintea mai stăruia să grelelor zile scumpe. Stăpân atâta timp a regelui celui răzăm, un sfârșit e ca cea de a

Se înșirui tului suveran tot atâtea co terea statului care mai de ca

Se exprim rege și actua vor ști să ve tu prudenta tului, ferindu prestigiul și p

Sinaia. — regelui Carol rit. În cercuri spunea, că ve rol s'a ivit din multe nopți și îngrijirile m pacient să inv poată părăsi s'a declarat în medicale, a mântul fatal.

București. gelui, care ac părea primej tene au public

— Despre staționară, nu are, mai ales această cauză Mamulea anu medicale vor cient.

În același serie următo

— M. Sa poziția, care l Domnitorul n parcul castelu

Primele Budapesta București: — Regele min. de int.)

Moartea Regelui Carol

Boala regelui. — Primele știri. — Ultimele momente. — Doliul României — Proclamarea noului rege al României: prințul Ferdinand. — Jurământul de fidelitate al armatei către noul rege. — Cabinetul Brătianu. — Jurământul noului rege. — 12 milioane lei pentru scopuri de binefacere. — Inmormântarea regelui Carol.

Arad, 12 Octombrie.

În toate straturile societății românești din Arad, după cum se va fi întâmplat pretutindeni pe întinsul pământului românesc din Ungaria, vestea morții regelui Carol preocupă adânc conștiințele, durerea și tristețea umplu sufletele, regretele sunt unanime. Căci nemărginită încredere aveam în orice pas al marelui mort, neadormitul veghetor al destinului României.

Din conversații a dispărut acel element vesel care înainte de sguđuitorul fapt, încă tot mai stăruia să însenineze și mângâie în ciuda grelelor zile ce le trăim, lacome de jertfe scumpe. Stăpânește îngrijorarea că țara care atâta timp a stat sub oblăduitorul sceptru al regelui celui viteaz și înțelept, a pierdut un razim, un sfătuitor dezinteresat, la o răspântie ca cea de azi.

Se înșiruie faptele vitejești ale dispărutului suveran, și alte fapte mari cari au fost tot atâtea contribuții de greutate la dezvoltarea statului român. Câte calități i se recunosc, care mai de care mai fascinătoare...

Se exprimă speranța neclintită că noul rege și actualii bărbați de stat ai României vor ști să vegheze la căpătâiul destinului ei cu prudența, energia și perseverența defunctului, ferindu-o de prăpastii și înmulțindu-i prestigiul și puterea.

Boala regelui.

Sinaia. — Precum se știa, starea sănătății regelui Carol a lăsat în timpul din urmă de dorit. În cercurile aproape de anturajul curții se spunea, că vechea boală de ficat a regelui Carol s'a ivit din nou pricinuindu-i mari dureri și multe nopți nedormite. Constituția sa vâjnoasă și îngrijirile medicilor au făcut însă, ca Augustul pacient să învingă temporar boala crudă și să poată părăsi chiar patul. Vineri noaptea boala s'a declarat însă din nou și, cu toate ajutoarele medicale, a grăbit după câteva ore desnodământul fatal.

București. — Vechea boală de stomac a regelui, care acum s'a ivit din nou, la început nu părea primejdioasă. Mercuri ziarul bucureștenilor au publicat următorul comunicat oficial:

— Despre boala regelui, care acum este staționară, nu se vor mai da buletine. Regele are, mai ales noaptea, dese accese de ficat. Din această cauză M. Sa e foarte obosit. D. medic Mamulea anunță că liniștea și observația dietei medicale vor aduce vindecare augustului pacient.

În același timp „Independance Roumaine” serie următoarele:

— M. Sa regele aproape a scăpat de indispoziția, care l'a ținut mai multe zile în pat. Ieri Domnitorul nostru a făcut o scurtă plimbare în parcul castelului Peles.

Primele știri despre moartea regelui.

Budapesta. — Oficial. — Se comunică din București:

— Regele Carol a murit. (Bir. de presă al min. de int.)

Predeal. — După știri sosite aci regele Carol a decedat azi, Sâmbătă, dimineața, la orele 6 și jumătate. Alte amănunte lipsesc.

București. — M. S. regele Carol a răposat azi, Sâmbătă, dimineața la orele 6 și jum.

Aici nu se cunosc cauzele mai apropiate ale morții regelui, dar se crede, că plimbarea de Joi a avut o foarte rea influență asupra sănătății regelui. Azi, Sâmbătă, membrii guvernului au plecat cu un tren special la Sinaia. Un consiliu de miniștri va avea loc la Sinaia, sau la București.

București. — Vestea despre moartea regelui a produs o durere sguđuitoare în întreaga Românie, care imediat după primirea vestii a îmbrăcat doliu mare.

Tuturor Curților străine și reprezentanților diplomației ai României în străinătate li s'a ordos la cunoștință știrea despre moartea regelui. Pretutindeni moartea regelui a pricinuit o mare consternare și o adâncă impresie.

București. — În toate cercurile Capitalei vestea morții regelui a pricinuit o impresie foarte mare, mai ales că ieri starea sanitară a regelui era mult mai îmbucurătoare decât în celelalte zile. Sâmbătă dimineața starea M. Sale s'a agravat așa, că pe la ora 6 și ceva drul Manulea a constatat o slăbire de palpitație a inimii iar apoi moartea.

Palatul ambasadei austro-ungare a arborat drapel indoliat.

Ultimele momente ale regelui României. — Doliul României.

București. — Intreagă România stă sub impresia sguđuitoare ce a pricinuit-o moartea neașteptată a înțeleptului și viteazului ei rege Carol. Regele, după cum se știe, acum câteva săptămâni s'a îmbolnăvit grav, dar înainte cu vre-o opt zile starea sanitară a regelui s'a ameliorat foarte mult. Vineri întreaga zi regele s'a simțit foarte bine. Seara a petrecut-o în millocul membrilor familiei. Dignitarii Curței, cari au avut prilejul să vadă pe regele în acele momente, spun că regele a conversat cu toți cei cari îl înconjurau. *Deodată, însă, pe la ora 10 a început să se plângă de o gravă indispoziție.* Se părea, că este o recădere în boala de care suferea.

Moartea regelui s'a întâmplat Sâmbătă dimineața la orele 6 și jumătate.

Intreagă țara a îmbrăcat doliu.

București. — Vineri, defunctul rege primise în audiență pe câțiva politicieni și bărbați de stat. Dimineața a fost la rege d. Ionel Brătianu, prim-ministru. D-sa a fost reținut la dejun. Seara la ora 8 a fost primit în audiență d. V. Arion, președintele Ligii Culturale, precum și frații Buxton, cari petrec de câțva timp în București. M. S. regina și drul Mamulea, medicul Curței, au stat cu regele până la ora 11, când, apoi, regele s'a culcat.

M. S. regina a petrecut noaptea în același compartiment cu regele. Dimineața la ora 5 regele a declarat că se simte rău. M. S. regina imediat a chemat prin telefon pe drul Mamulea, dar *sosind dsa la palat regele Carol își dăduse sufletul.*

Corpul neînsuflit al regelui va fi transportat la București, unde va fi așezat pe catafale.

Inhumarea se va face probabil la Curtea-de-Argeș.

București. — În vremea din urmă regele era tot suferind, dar boala sa nu inspira îngrijorări serioase. Joi regele primise în audiență pe d. Al. Marghiloman, șeful partidului conservator, iar Vineri a lucrat cu d. prim-ministru Ionel Brătianu. Nimeni nu credea că sănătatea regelui ar fi foarte primejdioasă. Perechea moștenitoare a părăsit Vineri Sinaia, mutându-se locuința în palatul dela Cotroceni.

Până în ultimul moment regele și-a păstrat facultatea de gândire, dar boala și gravele agitații ale evenimentelor din timpul din urmă au avut o influență dezastruoasă asupra inimii Sale nobile.

Vestea morții regelui a produs o impresie sguđuitoare asupra întregului popor.

București. — Moartea regelui s'a întâmplat Sâmbătă dimineața. Până în momentul morții regele a avut conștiința întreagă. El și-a dat nobilul suflet în mâinile Maj. Sale reginei Elisabeta.

București. 10 Oct. — Vestea morții regelui întâmplată azi, Sâmbătă la ora 6 și jum., în Sinaia, s'a răspândit ca fulgerul în întreaga capitală. Intreagă capitala a îmbrăcat doliu, jelind moartea neașteptată a marelui și înțeleptului rege, care a fost regele Carol.

(Plec la Sinaia, de unde voiu trimite raport amănunțit. — N.)

București. — Cea dintâi tristă veste despre neașteptata moarte a regelui Carol a sosit în București dela aghiotantul regal, d. Gratoschi. Se știa, că familia regală își lungise petrecerea la Sinaia din cauza boalei regelui, dar comunicatele oficiale anunțând o ameliorare a stărei regelui vestea despre moartea regelui a fost primită cu neîncredere. Dar știrile de mai târziu au confirmat știrea de necrezut despre moartea regelui Carol întâmplată Sâmbătă dimineața în castelul regal din Sinaia.

Imediat după confirmarea acestei triste știri membrii guvernului s'au întrunit într'un consiliu, apoi luând un tren special au plecat cu toții la Sinaia pentru luarea dispozițiilor de inmormântare. Vestea morții a produs o adâncă impresie asupra publicului capital. Lumea a umplut străzile, dar nu s'a semnalat nici o turburare a ordinii sau vre-o manifestare. Toate edificiile au arborat drapele indoliat.

NOUL REGE AL ROMÂNIEI.

București. 11 Oct. — Parlamentul a fost convocat pentru azi, Duminică, la ora 2 d. a., la o ședință extraordinară.

Prințul Ferdinand a fost proclamat rege, iar principesa Maria regină a României.

Moștenitor de tron este recunoscut A. S. R. prințul Carol.

După actul proclamării armata a depus jurământul de fidelitate noului rege.

Ministerul Brătianu a prezentat demisiunea cabinetului regelui Ferdinand, care a încredințat cu conducerea afacerilor țării tot ministerul Brătianu.

Noul rege a depus jurământul pe constituția țării. De față erau afară de dnii senatori și deputați, I. P. Sa mitropolitul-primat, corpul diplomatic, și foarte numeroși dignitari.

După actul depunerii jurământului noul rege a rostit o frumoasă cuvântare, în care declară că totdeauna va avea în vedere înflorirea României.

12 MILIOANE LEI PENTRU SCOPURI DE BINEFACERE.

București, 11 Oct. — Azi a fost deschis testamentul defunctului rege. Defunctul lasă o avere foarte mare; dânsul a fost cel mai avut între domnitorii Europei. Defunctul rege a lăsat 12 milioane lei pentru scopuri de binefacere. Castelul din Ploiești a fost donat noii regine Maria.

Inmormântarea.

București, 11 Oct. — Corpul neinsuflit al marelui rege a fost așezat pe catafalc în castelul dela Sinata, iar azi, Luni, va fi transportat la București unde va fi așezat pe catafalc în castelul regal.

Inmormântarea va avea loc în 15 Octombrie n.

La moartea regelui Carol.

— Din cuvântările regelui Carol. —

În anul 1912, cu prilejul desvălirei monumentului lui Cuza-Vodă, M. S. regele Carol rosti următoarele cuvinte:

„Cu o vie satisfacțiune am venit în iubita Mea a doua Capitală spre a da o însemnată și mai mare acestei sărbători naționale menită a dovedi că poporul român știe a se arăta recunoscător către acei cari l-au sprijinit întru îndeplinirea aspirațiilor sale. Cea mai înaltă, cea mai sfântă dintre aceste aspirațiuni a fost unirea țării surori, pentru care au luptat ne-curmat, în împrejurări grele și chiar primejdioase toți fruntașii mării generațiuni dela mijlocul veacului trecut.

Domnitorul Alex. Cuza a avut gloria de a lega numele său de acest mare fapt istoric început prin alegerea sa și adus la deplină îndeplinire prin încordata sa stăruință.

Sunt însă alte fapte mari mai personale cari îndreptățesc cinstirea ce i se face astăzi. Pe lângă unire, acest monument ridicat prin recunoștința obștească mai însemnează dezrobirea țărănilor, secularizarea bunurilor mândștiresți și îndrumarea țării către neatarnare.

Voința hotărâtă a lui Vodă-Cuza și pătrunzătoarea înțelepciune a stetricilor săi găsesc în sfârșit dreapta și frumoasa lor răsplată.

Primul Rege al României își îndeplinește o sfântă datorie către primul domnitor al țării surori unite, aducând în fața acestui monument prinoul de cinstă ce se cuvine memoriei lui Cuza-Vodă care va rămânea de-a pururea nestearsă în amintirea poporului”.

Anul trecut, după semnarea tratatului de pace dela București regele Carol a rostit în fața delegațiilor statelor balcanice un mare discurs din care reținem următoarele pasagi:

„Nu exprim numai o dorință, dar chiar convingerea Mea că dacă statele noastre vor putea lucra libere la organizarea și dezvoltarea lor economică, nu vor lipsi să culegă în puținii ani, roadele binecuvântate ale sfertărilor și înțelepciunii lor.

Această eră nouă, care nu depinde decât de noi spre a fi inaugurată, România cu deosebire o dorește în mod sincer și va contribui din toată inima spre a ușura îndeplinirea ei. Să facem urări ca să ne unim într-o acțiune comună pentru a atinge acest scop atât de nobil și atât de dorit, care va face să se uite un trecut intristător, și va pregăti căile unui viitor fericit. Popoarele noastre se vor bine cuvânta și noi vom fi bine meritat dela omenire.

Amintirea celor cari au plătit cu sângele lor opera de eliberare întreprinsă în comun trebuie să fie cinstită cu sfintenle ca o ploasă datorie de recunoștință”.

Din cuvântarea regelui Carol despre „Nicopol” rostită în ședința din 21 Martie 1904 a Academiei Române reținem următoarele pasagi:

„...Un stert de veac în urmă, în anul când Tara sărbătorea a douăzeci și cincea aniversară a acestor evenimente, am avut neprețuita mulțumire de a revedea câmpul de luptă dela Plevna, împreună cu principele Ferdinand al Bulgariei.

„Cu o emoțiune adâncă am călcat pe acest pământ stropit și sfințit de sângele vitejilor noștri. Pe pragul paraclisului, ridicat în a lor pomenire, Mitropolitul de Vrața ne-a întâmpinat cu o mișcătoare cuvântare: „Sculați-vă din morminte”, zicea el, arătând câmpul de luptă unde zăceau cei căzuți. „Sculați-vă, iată că a venit regele vostru să vă mulțumească pentru jertfele voastre”.

Ca la un adevărat pelerinaj am mers la Grița spre a mă închina, cu dragoste și venerațiune, înaintea mormântului acestor vrednici fii ai Țării, cari și-au dat viața pentru neatarnarea României...”

Din cuvântarea regelui Carol despre „limba română” rostită la Academia română în sesiunea din 1905 — vorbind în legătură cu întocmirea dicționarului „Etymologicum magnum Romaniae” despre templul, care o adăpostește sufletul românesc — reținem următoarele:

„...La temelie acestui templu se află limba românească, care Mi-a devenit indoit de scumpă din ziua când am auzit-o răsundând pe buzele neuitatei Mele copile și de când, spre a mea mângâiere, urmașii Mei o grăesc în jurul Meu. Mănat de această simțire, am propus Academiei, acum 21 ani, întocmirea dicționarului „Etymologicum magnum Romaniae” având mai ales în vedere culegerea și păstrarea acestor cuvinte vechi cari — deși obârșia lor este slavonă, grecească sau turcească — alcătuiesc originalitatea și bogăția limbei. Datorința mea era ca Academia să scape aceste odoare amenințate a cădea în uitare, redându-le locul la care au drept și să puie o stavilă la acest val de nepăsare pentru graiul bătrânesc, stărpind totodată buruienile neologismului cari înăbușe limba strămoșească...”

Războiul.

Dardanelele rămân închise.

Constantinopol. — O notă oficială, în scop d'a justifica închiderea desăvârșită a Dardanelelor, constată că flotele engleză și franceză încercă să treacă de câțiva timp în fața intrării Dardanelelor unde vizitează și perchiționează vasele cari ies sau intră, ceea ce pricinuieste o atingere la libertatea navigației în Dardanele.

Gvernul otoman s'a văzut prin urmare silit să închidă Dardanelele și nu le va redeschide decât după ce flotele sus zise se vor îndepărta și când situația anormală de acum va fi schimbată. (A. R.)

Sofia. — Din cauza închiderii Dardanelelor, toate vapoarele caută adăpost în porturile apropiate. Portul bulgar Dedegaci e plin de vapoare comerciale străine.

Luptele în colonii.

Roma. — Se telegrafiază din Capetown că o luptă a avut loc în Baia Lüdentz în sudul Africii sud-vestice germane între Francezi, Englezi și Germani. Au fost 5 morți și 2 răniți germani și 3 morți și 4 răniți englezi. — (A. T. I.)

Acțiunea germană împotriva Rușilor.

Roma. — Corespondentul ziarului „Times” telegrafiază din Petrograd că kaiserul se găsește cu adevărat în Prusia orientală. Același corespondent afirmă că statul major german consideră câmpul oriental al războiului ca cel mai important. E vorba de probabile debarcări germane pe teritoriul rusesc cu toate că tehnicii competenți cred că această operațiune ar fi imposibilă. Cercurile militare engleze cred că Rusia va obliga pe dușmanii săi să se bată în Cracovia și Galiția. — (A. T. I.)

Situația în Albania se complică.

Roma. — Nu s'a primit nici o confirmare dela Durazzo despre zvonul răspândit că Burhan Edin ar fi fost ales prinț al Albaniei.

Epiroții nu vor ocupa Valona.

Roma. — D. Venizelos a declarat formal contelui Bosdori, ministrul italian la Atena, că Epiroții nu vor ocupa Valona. La Atena se cunosc intențiunile Italiei, cari vor fi respectate de guvernul elin. — (A. T. I.)

Bulgaria continuă a păstra neutralitatea.

Sofia. — Ziarul „Utro” află că Bulgaria este încă departe de focarul european. Nu există pericol de călcarea neutralității bulgare.

Momentul când Bulgaria va face demersuri pentru apărarea intereselor ei nu a venit încă. Din cauza aceasta un consiliu de coroand bulgar nu va fi convocat. Convocarea unui asemenea consiliu va avea loc când se va lvi necesitatea unei noi orientări politice.

Bulgaria oprește tranzitul din România pentru Turcia.

Sofia. — Consiliul de miniștri a decis să interzică trecerea prin Bulgaria în tranzit pentru Turcia a ori ce mărfuri venind din România.

Situația pe câmpul de război germano-franco-ruso-belgian.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță în 11 Octombrie la orele 10 seara: Cavaleria noastră a înfrânt de tot o divizie din cavaleria franceză spre apus dela Lille, iar lângă Hazebroek a bătut o altă divizie franceză cauzându-i mari pierderi. Luptele ce sunt în curs în linia noastră de bătaie din Apus n'au dus încă la o decisivă. Despre prada ce am făcut-o în victoria dela Antwerpen, nu putem da în publicitate încă nimic, lipsindu-ne de sine înțeles rapoartele despre numărul prizonierilor, precum și despre deocamdată să ne spunem judecata definitivă nici asupra trecerii trupelor belgiene și engleze peste graniță. Toate atacurile încercate de armata I și a X rusească împotriva armatelor noastre le-am respins în 9 și 10 cor. Am zădărnicit încercarea Rușilor de a ne impresiona dinspre Schirwindt, făcând prizonieri 1000 Ruși. În partea de sud a Poloniei armatele noastre au ajuns până la Vistula. Lângă Grojec spre sud dela Varșovia am prins 2000 de Ruși din al II corp de armată siberian. Știrile despre o victorie a Rușilor la Augustow (Süwalki) sunt pure născociri. Cât crezământ se poate da știrilor oficiale rusești se poate vedea și din faptul că despre înfrângerile mari dela Tannenberg și Insterburg comunicatele oficiale rusești nu amintesc nimic. (Biroul de presă al ministrului de interne.)

Ultima oră.

GERMANII ÎN FAȚA VARȘOVIEI.

Berlin. — Se comunică dela cartierul general: În Polonia de sud avangardele noastre au ajuns râul Vistula la Grojec, spre sud dela Varșovia. Corpul al 2-lea siberian a fost învins. Am făcut 2000 de prizonieri.

GERMANII AU PRINS ARIERGARDA DELA ANTWERPEN.

Berlin. — Lui „Vossische Zeitung” i se comunică din Amsterdam: Germanii au tălat linia de retragere a ariergardei garnizoanei belgiene la Saint-Nicolas și a făcut-o prizonieră.

LUPTE NAVALE.

Berlin. — Pe Marea Nordică, spre vest dela Scholde se aud bubuituri de tunuri. E foarte probabil să se fi început o luptă navală.

SERBIA CERE ARMISTIȚIU.

Budapesta. — Lui „Az Est” i se comunică din Roma că în Serbia ar domni o mare deprimare. Pe cale oficială Serbia s'a adresat Italiei cu rugarea ca aceasta pe cale amicală să-i mijlocească un armistițiu dela monarhia austro-ungară.

SPRE IVANGOROD.

Berlin. — În Polonia rusească trupele germane înaintează spre Ivangorod.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

În faptul
corpului ne
tut striga în
resonanță is
cut în unele
de mult ispu
deodată cu
vic al XIV-
muri, trăia
actuală: reg
Ferdinand.

Vrem ac
istorică, o m
tatea tronul
tice, în rega

Rădăcini
fipte în seco

depus ostene

găția celor d
cercetăm tin

valoroase co
când tronuri

urcau reprez
când se moș

mărturiile is

Mușatinilor,

cetat să suie

mile. Exemp

și Domni de

foamai în ac

purile celor

mari, aducăr

Inima ne

defunctul suv

alt ordin a c

tăzi dăm exp

niei Sale: co

bilitatea pe c

domnesc a li

tea cea mai

bărbătească,

mai vigoaros

de care se p

simpatiile ne

sunt fără nur

brii ei. Moște

Carol, are c

în Ardeal, și

de peste Pru

Pe mem

știm că au p

mântul Rom

scă și săvârș

ceră. Fără s

nunțăm și în

tivitatea med

escepțional,

foarte pregna

litatea de a a

vraji de frum

Stabilitat

că i-o dă cor